

जिल्हा शैक्षणिक सातत्यपूर्ण व्यावसायिक
विकास संस्था District Institute Educational
Continuous Professional Development
(DIECPD) या संस्थेची पुनर्रचना व
बळकटीकरण करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक डायट-२०१८/प्र.क्र. १७/२०१८/प्रशिक्षण.

मंत्रालय, मुंबई ३२

दिनांक: २७ एप्रिल, २०१८

वाचा :-

१. मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाचे D.O. Letter No.४६-१/२०१७- EE.९
दि.२९ ऑगस्ट, २०१७
२. मनुष्यबळ विकास मंत्रालय, भारत सरकार यांचे DIET सक्षमीकरणा संदर्भात
दि.७ सप्टेंबर, २०१७ च्या मार्गदर्शक सूचना

प्रस्तावना :-

भारत सरकार मनुष्यबळ विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना २०१६ नुसार देशभरातील जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्थेच्या पुनर्रचनेमध्ये एकवाक्यता यावी म्हणून काही मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या आहेत. यामध्ये राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र (महाराष्ट्र विद्या प्राधिकरण), जिल्हा शैक्षणिक सातत्यपूर्ण व्यावसायिक विकास संस्था (DIECPD), गटसाधन केंद्रे (BRC) व शहरसाधन केंद्रे (URC) समुहसाधन केंद्रे (CRC) यामध्ये समन्वयाची सुस्पष्ट भूमिका महत्वाची असल्याचे अधोरेखित करण्यात आले आहे. त्यादृष्टीने सुस्पष्ट संरचना विकसित केली जावी असे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

प्रशिक्षण गरजा निश्चित करणे त्यानुसार प्रशिक्षण घटकसंच विकसित करणे, प्रशिक्षणाची वार्षिक दिनदर्शिका विकसित करणे, प्रशिक्षणाची परिणामकारकता वाढविणे याकामी सर्व यंत्रणांची भूमिका व भविष्यवेधी दृष्टी (Vision) महत्वाची ठरणार असल्याचे सूचित करण्यात आले आहे. विविध विषयात तज्ञत्व असणारे तज्ज्ञमार्गदर्शक, संशोधक, विद्यापीठातील मार्गदर्शक या संदर्भ समूहांचा प्रभावी वापर करून गरजाभिमुख संदर्भ साहित्य, अभ्यासक्रम साहित्य विकसित करण्याच्या दृष्टीने राज्य स्तरावर राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र (महाराष्ट्र विद्या प्राधिकरण) व जिल्हा स्तरावर जिल्हा शैक्षणिक सातत्यपूर्ण व्यावसायिक विकास संस्था यांनी महत्वाचे योगदान देण्याविषयीची बाबही अधोरेखित करण्यात आली आहे. या सर्व संस्थांच्या कामकाजामध्ये समन्वय राखण्यासाठी संस्थांच्या बळकटीकरणासाठी पुनर्रचना करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

विविध शासन निर्णयान्वये मंजूर असलेल्या पदांनुसार तसेच मनुष्यबळ विकास मंत्रालय भारत सरकार यांच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार जिल्हा शैक्षणिक सातत्यपूर्ण व्यावसायिक विकास संस्था मध्ये विभागांची पुढीलप्रमाणे चार विभागामध्ये रचना करण्यात येत आहे.

अ.क्रं	विभाग
१	शिक्षक शिक्षण विभाग इंग्रजी, मराठी, गणित, उर्दू, विज्ञान, व सामाजिक शास्त्र विभाग [Teacher Education Department (English, Marathi, Mathematics, Urdu, Science & Social Science Department)]
२	व्यवसाय विषय शिक्षण, सातत्यपूर्ण व्यावसायिक विकास प्रशिक्षण (सीपीडी), व्यवसाय मार्गदर्शन व मानसशास्त्रीय समुपदेशन विभाग [Vocational Subject Education, Continuous Professional Development Training (CPD), Vocational Guidance & Physiological Guidance Department]
३	संशोधन, क्षेत्रीय आंतरक्रिया, समता विभाग [Research, Field Interaction, Equity Department]
४	अभ्यासक्रम विकसन व मूल्यमापन, शैक्षणिक व माहिती तंत्रज्ञान, संदर्भ साहित्य विकसन विभाग [Curriculum Development and Evaluation, Educational & Information Technology ,Reference Material Development Department]

वरील विभागांव्यतिरिक्त राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र (महाराष्ट्र विद्या प्राधिकरण) स्तरावर असलेले विभाग/ विषय जिल्हा स्तरावर राबविण्याकरिता मदत करणे.

२. जिल्हा शैक्षणिक सातत्यपूर्ण व्यावसायिक विकास संस्थाची कार्ये :-

- जिल्ह्यातील १०० टक्के मुलांची (CWSN सह) पटनोंदणी व उपस्थिती याकरिता शाळांमध्ये अध्ययनपूरक वातावरण निर्माण करणे.
- राज्य प्रशिक्षण धोरणानुसार जिल्ह्यातील शैक्षणिक गुणवत्ता संवर्धनासाठी गरजाभिमुख व मागणीनुसार प्रशिक्षण उपक्रमांची वार्षिक दिनदर्शिका विकसित करून प्रभावी अंमलबजावणी करणे.

- iii. विद्यार्थी संपादनूक चाचणी, शासकीय व अशासकीय संस्थांनी केलेली सर्वेक्षणे यावरून जिल्हयाची शैक्षणिक सद्यस्थिती विश्लेषण करून आवश्यकतेनुसार जिल्हास्तरीय कृतीकार्यक्रमांची निर्मिती व अंमलबजावणी करणे.
- iv. देशपातळीवरील, राज्यपातळीवरील, विविध शैक्षणिक संशोधने यांच्या निष्कर्षानुसार जिल्हयात शैक्षणिक कृतीकार्यक्रमांची रचना करणे. जिल्हयातील शैक्षणिक गुणवत्ता संवर्धनासाठी शैक्षणिक संशोधन करणे.
- v. जिल्हयातील सेवापूर्व प्रशिक्षणाची गुणवत्ता संवर्धन व सनियंत्रण करणे.
- vi. शिक्षक व क्षेत्रीय अधिकारी यांच्या व्यावसायिक विकासासाठी प्रशिक्षण कार्यक्रमांची अंमलबजावणी करणे.
- vii. विविध शैक्षणिक अध्ययन अनुभव, शैक्षणिक यशोगाथा, प्रयोग यांचे आदान-प्रदान करण्यासाठी शैक्षणिक संस्कृती विकसित करणे.
- viii. जिल्हयातील शैक्षणिक गुणवत्ता विकासासाठी विविध पातळ्यांवरील क्षेत्रीय अधिकार्यांच्या नियमित नियोजन व आढावा बैठका घेवून गुणवत्ता विषयक कामकाज आढावा, मार्गदर्शन व सहाय्य करणे.
- ix. शैक्षणिक गुणवत्ता वाढीसाठी गटसाधन केंद्र (BRC) व समूह साधन केंद्र (CRC) व शहरसाधन केंद्रे (URC) मधील मनुष्यबळाचे क्षमता संवर्धन व सनियंत्रण करणे.
- x. महाराष्ट्र विद्या प्राधिकरण व प्रादेशिक विद्या प्राधिकरण यांचेकडील निर्देशाप्रमाणे जिल्हयातील पूर्व प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षणाच्या सक्षमीकरणासाठी शिखर संस्था म्हणून निर्धारित केलेली व जिल्हयाची शैक्षणिक गुणवत्ता संवर्धनासाठी आवश्यक कृतीकार्यक्रम राबविणे व अनुषंगिक सर्व शैक्षणिक व प्रशासनिक कार्ये करणे.
- xi. जिल्हयातील सर्व माध्यमाच्या व सर्व व्यवस्थापनाच्या शाळांसाठी श्रेणीसुधार कार्यक्रमाची अंमलबजावणी करणे.
- xii. विविध प्रशिक्षणांचे प्रभावी व्यवस्थापन, नियोजन व अनुधावन करून जिल्हयातील शिक्षक, क्षेत्रीय अधिकारी यांचे सक्षमीकरण करण्यासाठी कार्य करणे.
- xiii. विविध शासकीय व अशासकीय संस्था (NGO) यांच्या सहकार्याने शैक्षणिक गुणवत्ता संवर्धनाचे विविध उपक्रम राबविणे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०१८०४२७१७२४१५०१२१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(नंद कुमार)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री
२. मा. मंत्री, (शालेय शिक्षण)
३. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
४. सह सचिव/ उप सचिव शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. संचालक, महाराष्ट्र विद्या प्राधिकरण, पुणे.
६. शिक्षण संचालक, (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), पुणे.
७. शिक्षण संचालक, (प्राथमिक), पुणे.
८. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) १/२ महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
९. महालेखापाल (लेखा परीक्षा) १/२ महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
१०. प्राचार्य, जिल्हा शैक्षणिक सातत्यपूर्ण व्यावसायिक विकास संस्था सर्व
११. सहसंचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई.
१२. निवड नस्ती (प्रशिक्षण)